

V. ÉVFOLYAM
Megjelenik
minden vasárnap
Ára 3 hóra 1 ft. 50 kr.

Az előfizetési pénz a
KIADÓ - HIVATALBA
városháztér 6. sz.
alá küldendő.

Pest, május 21-én
1871.
21. szám.

GYŰJTŐKNEK
öt előfizető után
tiszteletpéldány jár.

Szerkesztői iroda:
Városháztér 6. sz.
Ide küldendő mindenféle kéz-
irat, mely a „Ludas Matyi”-nak
van szánva.

„Ludas Matyi“ f. évi első évnegyvedi teljes példányaival egy ftért o. é. szolgálhat
a kiadóhivatal.

Somsich Pálhoz a beszámolás napján.

Visszatekintve egy átokterhes ének
Letünt folyamára,
Elmondád, hogy minő nagy boldogság áradt
A magyar hazára.
Szép, szép, csakhogy mindez czifra és hangzatos
Frázisnál nem egyébb,
Lássuk az eredményt, mit mutat a számla?
Lássuk csak a medvét.

Az adó nem apadt, de veszettül dagadt
Mint a vizek árja...
Próbáld ne fizetni.. Kerkápoli Kari!
Mingyárt exequálja.
Mégis uramfia! pénzügyünk úgy áll, hogy
Ez évben a budget
Tizenötelez millió forint deficitel
Többet mutat, több lett.

Gazdászat, közmunka, forgalom és ipar
Csiga módra haladt,
Vasut és csatorna, többnyire csakis a
Papiroson maradt;
Mindenütt tespedés, gyarló közlekedés
Várjuk mikor mond le:
Két miniszter, a ki vajmi keveset tett,
Szlávi és Gorove.

Vagy talán a népjog és a függetlenség
Áll biztos alapon?
Hisz azt a közönség s a mameluk sereg
Tiporta rég agyon.
És mig ez utóbbi az osztrák molochnak
Dobta oda magát:
Tóth Vili a megyék és a községeknek
Tekerte ki nyakát.

Vallásügy, nevelés, sötét odujából
Nehezen buj elő..
Mintha nem is lenne hazánkban az a sok
Drága tanügyelő.
A hierarchia és a bigotizmus
Megörni nem akar,
S nem tud parancsolni páter Tritytrotyéknak
Pauler Tivadar.

Törvény és igazság?! független bíróság!?
Nálunk fehér holló
Magafelé hajlik a szentnek is keze
Mint a szabó olló;
Kend meg Thémis markát, bekötve bár szeme
Meglásd, vakon is lát.
Tán éppen e vakság működött oda hogy
Leköszönjön Horvát!

Becsület és erény kiment a divatból
Tehát ne is keresd —
Most a csuszó-mászó hadnak dukál csak a
Kutyabőr és kereszt.
S mert sok a concurrens, sok a hivalkodó
Festetic h gróf is lám
Visszalépett, mondván: hadd osztogassa a
Kereszteket Wenckheim.
Honvéd csak lenne már — de hol van az ágyu?
S tűzérés, műcsapat?
Andrássy jól tudja, hogy ilyen játékot
Kuhn ur nekünk nem ad.
Mind az a mit kapánk — hogy betömjék a szánk,
Eddig még mit sem ér..
Egész batteriánk néhány mitrajlóz és
Egy furvézer szekér.

S ha mind e boldogság ennyi jólét s vívmány
Tetszik Somsich Pálnak —
Az ellenzék oda adja mind ezt neki
S a mameluk pártnak.
Ez a szegény haza s ez a szegény nemzet
Nem instál belőle...
Sőt minden valódi honfi így kiált fel:
Ments meg uram tőle.

Ludas Matyi.

Miért van eltiltva Pöttenden ez a dal: „cserebogár, sárga cserebogár“?

Való történet, ha igaz.

Kifejezést: **Kotnyeles.**

Én úgy adom, a hogyan vettem; sem hozzá nem toltam, sem belőle el nem vettem.

Hát ugy esett biz az, hogy a melléki zsidó átrándult Pöttendre Basali János uramhoz, — a ki mellékesen legyen mondva, derék egy gazda — és fuvarozó ember a maga mivoltából, — átrándult mondom a zsidó, hogy már mint Basali János uramat megfogadja fuvarba. — Be is köszönt Mózes ivadéka Basali János uramhoz, azonban csak elképedt, midőn felszólítására azt a feleletet kapta a máskor mindég kész fuvarostól: „Nem lehet, sok a dolog“ — Az lezig megharagudott; észrevette ezt Basali János s hogy a dolgot elüsse, illetén párbeszédet kezdett vele:

„Hát osztán Sölem mit vinnék én fuvarba?“

— Shólem a khend bolondb fneje, — mond a zsidó mérgesen — háth cserébbhugorath.

„Ne bolondozz jakhez! hát mire való volna az?“

— Bñizony a khend szamar fnejével, föül nem érthe volna észszel, hogy abból khészül a leghfainabb khulimász. —

„Hát aztán hol szedi össze szomszéd azt a sok cserebogarat?“

— Hul szedem, hul szedem? hát 5 lnyai khrajcárt faüzetekh minden icce cserebhugárérth. — Bñizony khend is a suk h dulugh mellett ráh érhetne a cserebhugár meghfughdusására.

A zsidó ezzel Basali János uramat nagy mérgesen a faképnél hagyta. Hogyanis ne lett volna mérges, midőn jól tudta, miszerint ha Basali János nem megy fuvarba, hiában keres kocist, akár hat faluban. „Ez a pharaszth — mondá magában — meghlupotht engem 100 fhorinth a thisztha haszonba, pedigh én megfuzetthem volna nekhi 5 egész fhorinth osztrákhba.

Basali Jánóa uramnak nagy szegyet ütött fejébe a cserebhogár historia, annyival is inkább, mert alighogy a zsidó elhagyta, terhes fellegek mutatkoztak az égen; most már a mezei munkából alig lesz valami, — megbánta, hogy a fuvar el nem fogadta, azonban egyet gondolt magában: ha oly nagy a cserebhogár ára, veszett fejszének nyele

kerül, szed ő majd annyit össze hajnalban, hogy kikerül a fuvar ára, hisz ha valaha, most Pöttendre ráillett az, amit megirt hajdan a pápai poéta :

„Jézus Márja szent József!
Nincs a világon annyi sneff,
Mint Pápán a cserebogár,
Futva repül mint az agár.“ —

Átballagott hát Basali János uram, az ő kedves komájához a szomszédba s elbeszélvén neki a sort, felszólitá, hogy egyesült erővel csinálnának szerencsét a cserebogár szedéssel. — A koma nem vonogatta magát, tetszett neki a dolog, s megegyeztek, hogy holnap hajnalban harmattal, lészen a fáknak megrázások, s a cserebogaraknak szörnyűséges összefogdosásuk, nemkülönb eladattatásuk.

Nos hát a cserebogaraknak lőn is nagy veszedelmők, Basali János uram és az ő komája összeszedtenek vala reményükön felül több mint 4 mérőt. — A zsákokról gondolva, kiszámíták: hogy csak 4 mérőért is 12 fit 80 krt kapnak. No ez aztán már nem rossz munka! — Nem akartak késni a dologgal; befogtak s meg sem álltak, míg a cserebogarakkal Melléken Ieknél nem voltak.

A zsidó akkor kelt fel még csak s a fuvarra gondolkodva megörült János gazdának, de örömét visszafojtva kérdé:

„Nhus, mi jhárathban van János ghazda?“

— Hát bizony szomszéd moggondoltam magamat s mivel tegnap nagy eső esett s a mezei munka így nem „kelendő“ megfogadtam szavát, cserebogarakat fogdos-tam, hoztam is egy kocsival, itt áll a kapu előtt.

A zsidónak rémülten jutott eszébe, hogy tegnap haragjában János gazda előtt mit hadart össze. Két karó közé szorulva érezte magát. — Mit tegyen? ha a cserebogarat el nem fogadja . . . ennek már csak gondolatára is fájt a háta, s ha elfogadja erszénye keservesen megbánja. Megadta magát sorsának, majd szemével egyet hunyorított, a mi jelezé, hogy a két karó közt rést fedezett fel. Egész komolysággal mondá hát:

„No Jhános ghazda nagyon jul van, esakh mérjükh fhel háth a cserebhugharath; iczezével sokhá tharthana, gundoltham jó lesz mérővel is, ha nem épphen valami akkhouráthusan esik, az nem bhaj, thudj: khed: nekhem is khell egy khis haszon.“

János gazda rá állt. A hozomány bőven megütötte a 4 mérőt. — A zsidó számítani kezdett, de János gazda és komája biztosíták, hogy már ők kiszámították s megelégesznek a 12 fit 80 krral.

A zsidó elővette az ő bugyillárisát, melyben csak úgy hemzsegtek a bankók mint a mérőben a cserebogarak — kezdé számítani a forintokat: „egy . . . kethü . . . megüth . . . héth . . . ekkor megállt s kérdé:

„Hát oszthau bugyhan fogthákh khigyelmethekh ezth a sokh cserebhugharath?“

— Hát tudja szomszéd — mondá Basali János

uram — ugy harmattal nem tud repülni a cserebogár, hanem meghuzódik a fán; hát mi a komámmal hajnalban megráztuk a fákat s ugy hullott a bogár mint a jégeső.“

„Jaj János gazda — mond a zsidó a kiolvasott pénzt besöpörve — akkhour én a khenthekh bhugharaith meg nem vehethem, mert én thülem is csak azokhat veszikh megh, a melyekhet röpthiben fognakh.“

Hogy ezután mi történt az már nem jutott fülemhez, csak annyit tudok, hogy ez eset után ha Pöttenden valaki ezt dalolta: „cserebogár, sárga cserebogár!“ Basali János uramtól és komájától nem lett jó dolga; mai napság pedig e dal az egész falut compromittálja s jaj annak a ki ott eldalolja.

Szabadkai életképek.

XVI. kép

Ujabb bizonyítvány: Lenárd Máté polgármester képességéről.

„Városunk érdemteljes főbirája H. F. ur, váratlanul hirtelenül ma délben meghalt,

Tisztársi ama szorosb viszonyon tul, melyben a boldogulttal állottam, egyszersmint azon közszeretet s becsülésnél fogva is, mellyel e volt főbirája iránt a városi t. cz. közönség általán viseltetett, hivatottnak érzem magamat.

Városunk t. cz. egész közönségét, különösen azonban a hatósági tisztí és képviselő testületet hivatalosan felkérni, hogy a boldogultnak holnap azaz f. évi május hó 15-én délután 5 órakor történendő eltakarittatásánál, szomorú végtisztelgésünk gyászjeléül testületileg megjelenni sziveskedjék.*)

Kelt Szabadkán, 1871. évi május hó 14-én.

Lénárd Máté,
polgármester.

Elhunyt kedves barátunk! Ha e gyászjelentésre, melyet guny néven így nevezhetni, s melyet ily alakban és szerkezetben csakis Lénárd Máté — és csakis „L. Matyi“ számára irhatott, nem fordultál meg sírodban: ugy elkárhoztál és elvesztél az öröküdvőségnek; mert a végítélet napján, még a feltámadás hasonája sem fogja fölrázni álmaiból mélyen szunyadó lelkedet!

Az elhunytnek barátai és tisztelői.

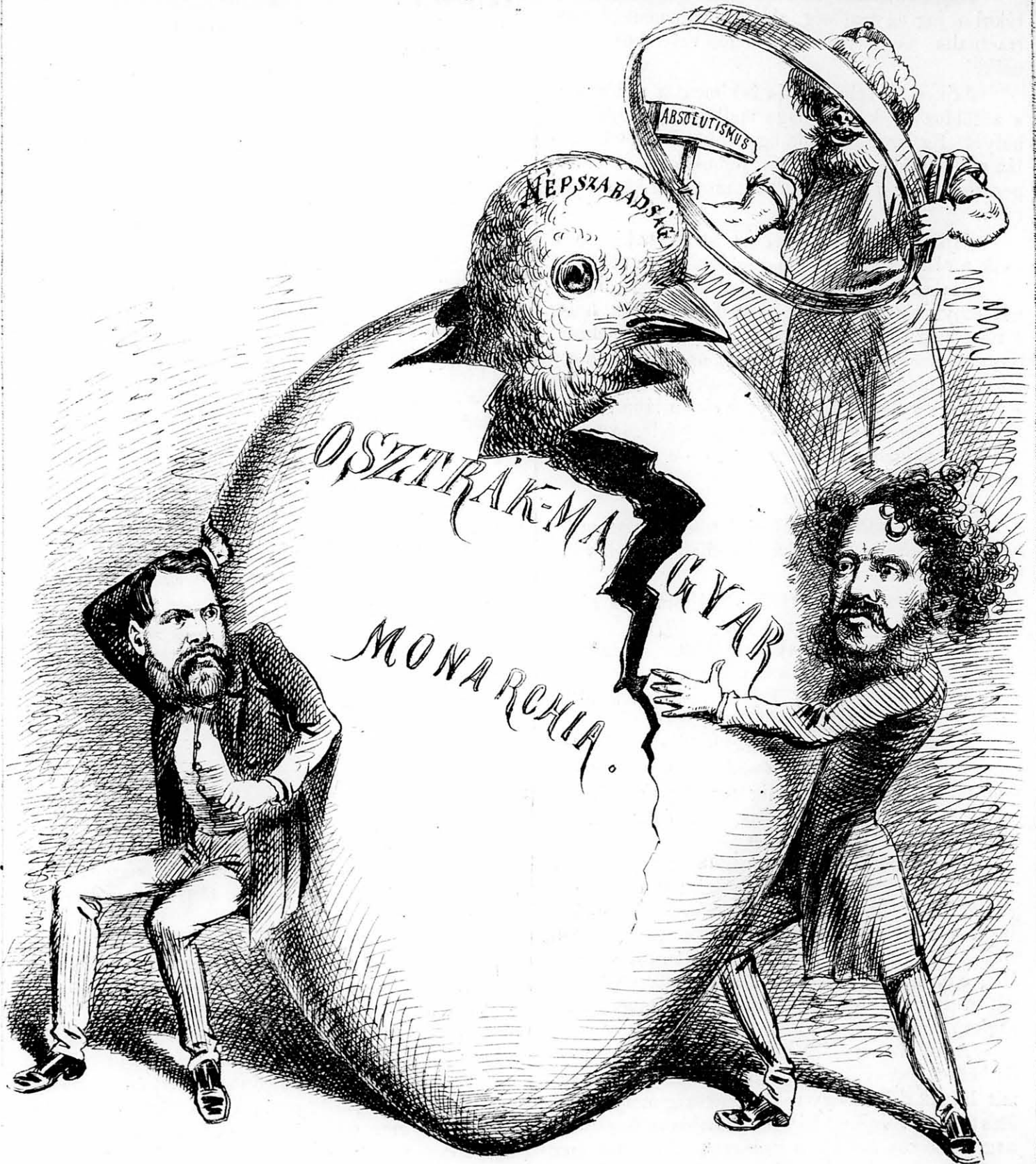
*) E valóban páratlan gyászjelentést ajánljuk a m. t. akademia nyelvészeti osztályának figyelmébe. Szerk.

A modern bőségszaru.

Mihály gazda : Nini Iezig szomszéd, mit csinál tulajdonképpen ez a fura öltözetű ur?
Iezig szomszéd : Hát a bizony Mihály bácsi a mint látom a nagy bhügös multkhorri rigmosáth akarja beváltani, a melyik így végződik: „Iész dhüge a füispánnak.”

Mit csinálnak a magyar miniszterek Bécsben?

Hát bizony támogatják az öszbirodalmat.

Miért nem veszi meg Jajkeff a róka bőrt?

Hajtó vadászatot tartott B. földbirtokos s hajtókul a jog egyenlőség alapján valamennyi contractualis zsellérjeit kirendelé valláskülönbség nélkül.

Jajkeff! a falu zsidója is kiment a vadászatra s a földes ur közel maga mellett mutatott neki helyet. Egyszer csak jön egy róka. Piff puff, dupláz reá a földes ur, a róka felbukik, de a másik perczen már felugorva, bezammog a közeli sürrübe.

Jajkeff! kiált a földes ur, utezu neki eredj csak a róka után, majd megtalálad ott a sürrüben.

Szalad Jajkeff — meg is találja egy bokornál elnyújtóztatva a rókát. Jajkeff gondolván, hogy a róka meg van döngölve, a vele született spekulatívus természeténél fogva úgy gondolkozott, hogy jobb lesz neki az a róka bőr, tehát a nyakában levő miatyánkra kötvén két hátulsó lábát, végig nyújtóztatá a rókát a hátán fejjel lefelé, így rejtve azt el hosszú kabátja alá, — s azzal vissza megy az urhoz.

Hol a róka Jajkeff?

Ógy elfutott az thekhiütetes oram az erdőben, mint a Sámson rukhája a filisztheusok vetésében, — monda Jajkeff.

Nem lehet a Jajkeff! Jól találtam én a rókát ott kell annak lenni az erdőben.

Jajkeff azonban makaesul állítá, sőt meg is esküdött rá, hogy nincs az erdőben.

A földes ur tehát Jajkeff esküjének hitelt adott, s nem forcirozta tovább a rókát.

Kevés időmulva öszvegyültek a vadászok a tanyára. Jajkeff nem távozhatott el egy pillanatra sem, mert a földes ur mindig tartotta szóval.

Egyszerre csak elordítja Jajkeff magát „Ve-geschrien mein fläsch.

Mi a bajod Jajkeff? kérdi az ur.

Jajkeff csak hápog, csak sziszeg s a másik pillanatban még siralmasabban elordítja magát, s azzal elkezd futni körös körül a tanya helyen, mint a keringő birka, kapkodva hátulsó feléhez. Még egy kiáltás és Jajkeff a földhöz vágja magát ordítózván Jeremiás siralmait, s kegyetlenül rugkapálódzik.

A vadászok és hajtók azt gondolván, hogy Jajkeffet a nyavalya gyötri, oda mennek hozzá s mit látnak? Hát egy róka úgy tövig mélyesztette éles fogait a Jajkeff hátulsó czombjába, hogy csak nagy nehezen tudták a vadászok Jajkeffet megszabadítani a rókától, akkor is úgy, hogy Jajkeffnek hátuljából egy darabka a róka fogai közt maradt.

Denique a rókageschäft nem sikerült s ott mingyárt a vadászok előtt fel is fogadta Jajkeff — „soll mich der schlag der schlogn“ — ugymond ha még egyszer rókavadászatra megy és soha se vesz többé róka bőrt.

Azóta akárhányszor kínálják Jajkeffet, hogy nem vesz e róka bőrt? mindég ezt szokta mondani:

„Khüll a fészkes fenének.“

Pattantyuk az országhazból.

Tiszta Lajosban, a törvényszékek és járásbírósaók felállításáról szóló törvényjavaslat feletti viták alkalmával ellenmérget idéztek elő a Hoffmanneseppek, ugyannyira: hogy egy szuszban jó mérgesen oda is vágott Hoffmannak, minek következtében ez meg aztán személyes kérdést is csinált belőle, midőn is sikerült kimutatnia, hogy a Hoffmanneseppek is tartalmaznak magokban mérget, habár az nem sokat ártott Tiszának.

Halmossy Endre is felszólalt személyes kérdésben, mondván hogy szavai Simonyi Ernő által elferdítettek.

Botorság! hisz azon csak örülni kellene Halmossy Endrének, ha ferde mondatai Simonyi Ernő által idézve rectificáltak.

Éber Nándor is hosszas dictiot tartott a bíróságok rendezéséről . . . Augolhonban, és pedig elakadás nélkül, mert hát az előtt való estve nyomtatásból olvasta; de azért még is pártolta a ros központi, vagy is központi ros módosítást.

Szja! a hol ló nincs ott a szamár is jó, okosan tartja azt Éber Nándor!

Egyébiránt legeredetiebben fejezte ki magát Éber, midőn kijelenté, „hogy a bíróságok szervezése által az igazságszolgáltatás megveti alapját.“ És még is azt ohajtja, hogy ezen intézkedés csak is az ideiglenesség jellegét viselje.

A büfeten a pártok jövőjéről vitázott, egy pohár régi szirmiumi slivovieza mellett egy jobboldali és egy ellenzéki képviselő.

A kormány mamelukja a jobboldali többségnek jövődöbeli feumaradása támogatására azt hozta fel: hogy még ezen az országgyűlésen olyan törvényt fog a többség hozni, melynek erejénél fogva a képviselők jövőre 6. évre választatvár meg, nem dobathatnak ki, (saját szavai) tehát ők lesznek a helyzet urai s a hatalom közegei.

Az ellenzéki erre megjegyzé, hogy ilyen törvényt hozhat ugyan a mostani többség, de megválasztásukat ezzel nem biztosíthatják.

„No már arról kezeskedik az, válaszolá a hatalmas törvényhozó — hogy van pénzünk és ha pénzünk van, befolyásunk is lesz a választásra.

Hogy a sas rugja meg a mamelukját, minő érvelő logicája van.

Latinovits Vincze a mágnás karzaton Perczel főispán mellett kikönyökölve, sokáig gusztálta a képviselői padokon társait.

Ebből azt következtették a gonosz tigrisek, hogy bizonyosan Bácsmegeye főispánjának fog kineveztetni.

No bizony! van is ebben valami hihetetlen, hisz Ernust és Vavrik mellett ő is megjárja . . . v a k e s z k ö z n e k .

Tóth Vilmos belügyminiszter Irányi Dánielnek a Raspe munkás érdekében tett interpellációjára felelve, azt mondá: hogy Raspe munkást nem adta ki a kormány a korneuburgi törvényszék megkeresésére és nem is toloncoztatta el, hanem csak is a Lajta hid közepéig kísértette biztonság tekintetéből.

Ugyan nem volna e kedve a magas kormánynak a közönségeket is eképp pártfogolni?

A d o m á k .

Egy társaságban az életkor hosszúságáról lévén szó, valaki azt állítá, hogy a mult században születtek általában hosszú életűek. Már az igaz — mondá rá egy másik — s különös, hogy a mult században születtek közt számosakat találunk, kik a 80, 90 sőt 100 évet is elérték, a jelen században születtek közül pedig ilyen hosszú életűt egyet se találunk.

Beteg volt az anya, 7 éves fiacskája nagyon sajnálta.

„No mama — mondá a fiu — ha azok az ostoba doktorok nem tudnak jó receptet írni, majd irok hát én.“ — Le is ült és írt, rövid idő alatt kész volt a recept. — „Olvasd el hát fiam — mond az anya — hogy mit rendeltél.

A kis fiu csak nézi, csak nézegeti a papirost, végre bosszusan kifakad: „Kedves anyám! németül találtam írni s az ördög sem tudja most már elolvasni.

Vásárról jött a j.-berényi ember, hol ökröket árult. Kérdezték tőle az ökröknek árát. „Ilyen magunkféle ökröknek — ugymond — nem igen volt ára, de az uri ökröknek nagy kelete volt.“

Az új országház.

Nem kell tehát új országház.

Minek is volna addig?

A míg a delegatio

Hazánkon uralkodik.

Toldott-foldott épületnek

Adhatunk még új házat,

De versengő házaspárnak

Hjába adunk új házat.

Majd ha asztaltól és ágytól

Szépségesen elválnak,

Külön-külön építhetünk

Házat az elvált párnak.

No majd azután elválnak

Melyik volt a pazarló —

S világosan kitündöklök

Ki a hamis panaszló?

Kortnyeles,

Garantirozott pletykaságok.

Pulszky Guszti azon való eikeseredésben, hogy őt a kormánypárt sem delegatysnak be nem választotta, sem Tóth Vilmos még eddig főispánnak ki nem nevezte, ünnepélyes fogadást tett, hogy az egész 3-ik ülészak alatt meg se fog mocczanni, nem grimaszol, nem röhög, hanem csak hallgat mint a sült hal.

Gróf Zichy Ferraris Viktor, Pestmegye újdouatúj főispánja kinevezése óta arról gondolkozik, hogy nem lesz-e méltóságán alóli, ha ő megy előbb a megyeházához, vagy pedig bevárja, míg a megyeház megy ő hozzá.

No, csak tegyen ugy — mint Mohamed! s mert a hegy nem ment Mohamedhez, Mohamed ment a hegyhez.

Perczel Béla, midőn az igazságügyminiszterség elvállalására felkérte, két napi gondolkozási időt kért magának.

No igen, mert afelett csak gondolkoznia kell, hogy komolyan akarja-e a kormány, hogy igazán igazságügyminiszter legyen, vagy pedig lóvá akarja tenni, mint Horváth Bódit.

Diskurszus Mihály gazda és Iczig szomszéd közt.

Mihály gazda: Szomszéd azt hallom, hogy Pauler miniszter ur vonakodik elfogadni az Eötvös által szerkesztett vallás törvény javaslatot?

Iczig szomszéd: És ugyan miért Mihály bácsi?

Mihály gazda: Mert azokat nagyon szabadelműeknek tartja.

Iczig szomszéd: Pittze gépöre — akkhu

hát ükheme, nem miniszther Pauler hanem csak minisztráns Pauler!

Iczig: Ugyan Mihály bácsi miért mundutt le toladonképpen Hurvát Boldizsár or az igazságügy miniszther ségrül?

Mihály: Én biz azt gondolom szomszéd! hogy megijedt attól a korlátlan teljhatalomtól a mit neki a mameluk többség a bírósági székhelyeket illetőleg megszavazott.

Iczig: Mund khend valamit Mihály gazda! hanem én azt gundulom, hogy úgy tett ez a khurmány ü vele, mint a ezitrommal szukas tenni, mikhu a levét khifaesarja az ember.. azthán eldubja.

Kérdés: Horvát Bogyi már elment. Hát Tóth Vili mikor megy?

Felelet: Majd ha az új főispánokat kinevezte.

A. No ez az Andrássy csak meg van akadva, ha valamelyik minisztere leköszön — alig tudja a helyét betölteni.

B. Legjobb is tenné, ha minden miniszteri állomásra esődöt hirdetne.

A. Ezt nem teszi, mert fél a concurrenciától.

B. Az igaz, Andrássy nem tűr meg magánál okosabb embert a miniszteriumban.

Előfizetési felhívás.

Hass. alkoss. gyarapíts. a haza fényre derül.

A „NÉPSZAVA“ a nép atyjának

Kossuth Lajosnak

magasztos nézeteit s politikai elvhűségét tekintve irányadóul: a tiszta demokratikus eszméknek legbuzgóbb apostola; hű öre és védője a nép jogainak; zászlóvivője a népszabadságnak, népuralomnak; tolmácsolója a nép érzelmeinek és panaszainak; uttörője a közművelődésnek; előmozdítója a népjólétnek; rendetlen harezosa kedves hazánk függetlenségének.

Jelszava tehát: **Függetlenség, szabadnép, és önkormányzat!**

Előfizetési ár:

Évnegyedre 1 frt

Félévre 2 frt

Kiadóhivatal: **Pest, városháztér 6. szám alatt.**

Gyűjtőnek minden öt előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Felelős szerkesztő : Főszerkesztő és kiadó tulajdonos
Mészáros-Hevesy Antonia. Mészáros Károly

A „Hungaria“ czimű nagy szálloda

kávéháza Pesten

szombaton. május 20-án megnyitattott.

Miről, midőn a nagyrabecsült közönséget értesítjük, egyuttal felkérjük minél tömegesebb látogatásra; biztosítván mindenkit, hogy a tisztelt látogatók igényeinek teljes kielégítésére mindent megkísértendünk.
Mély tisztelettel

ILLMER és ZEILLINGER.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Mészáros Károly.

Pest, 1871. Nyomatott a „Magyar Nyomda“ betűivel (Lipót-utca 11. sz. a.)

Mészáros